

## Nasjonalt råd for ernæring

## Referat

Møte om:

Møteleder: Jøran Hjelvesæth  
Dato: 12 februar 2019  
Referent: Ole Berg  
Saksnr: 18/35360

Til stede fra rådet: Liv Elin Torheim, Kari Hege Mortensen, Helle Margrete Meltzer, Jøran Hjelvesæth, Erik Arnesen, Ahmed Madar, Christine Henriksen Magritt Brustad, Randi Tangvik, Nina Øverbye, Lisbeth Dahl, Lars T. Fadnes, Kirsten Holven

Frafall: Audun Korsæth

Sekretariat: Henriette Øien (avd.dir avd. folkesykdommer, FFFS), Ole Berg (FFFS)

Inviterte: Bjørn Guldvog, helsedirektør. Linda Granlund, divisjonsdirektør Folkehelse og forebygging

### **Sak 01/19: Velkommen, presentasjonsrunde og kompetansekartlegging** v/leder Jøran Hjelvesæth

Rådsleder presenterte nytt råd og rådsmedlemmene presenterte seg selv og sine interesseområder. Fra forrige rådsperiode har ett rådsmedlem gått ut, Kjetil Retterstøl. Tre nye rådsmedlemmer er inkludert i det nye rådet, Lisbeth Dahl fra Havforskningsinstituttet, Lars T. Fadnes fra Universitetet i Bergen og Kirsten B. Holven fra Universitetet i Oslo. Jøran Hjelvesæth er ny leder i rådet og Liv Elin Torheim er nestleder.

### **Sak 02/19: Erfaringer fra forrige rådsperiode** v/Liv Elin Torheim, leder i rådet fra 2015-2018 og nestleder i dagens råd

Liv Elin presenterte utdrag fra arbeidene i forrige rådsperiode, rapportene som er produsert, medieinnslag og kronikker. Det er skrevet årsrapporter for rådets arbeid. Det var en pause fra forrige ernæringsråd som gikk frem til 2012. Tidligere råd forholdt seg til Helse- og omsorgsdepartementet. Fra 2015 er nasjonalt råd for ernæring oppnevnt av Helsedirektoratet.

### **Sak 03/19: Oppsummering av EAT-Lancet rapportene** v/Helle Margrete Meltzer

Det ble publisert tre viktige rapporter i januar 2019. The EAT-Lancet report – "Food in the Anthropocene" 17. januar, "The global syndemic of obesity, undernutrition and climate change" 29. januar og "Global risks report 2019, 14<sup>th</sup> edition" fra World Economic Forum.

#### Helsedirektoratet

Rapporten "The global syndemic of obesity, undernutrition and climate change" beskriver hvordan tre store pandemier henger sammen og blir en syndemi med samme underliggende årsaker, som må behandles sammen og ikke hver for seg.

EAT-Lancet rapporten som ble lansert 17. januar består av fire seksjoner og en konklusjon, og har et 30-års perspektiv.

- 1) Healthy diets
- 2) Sustainable food production
- 3) Achieving health diets from a sustainable food system
- 4) Framework for a Great Food Transformation

Mengdeanbefalingene for hver matvaregruppe er en global median og lokal tilpasning er svært viktig ut fra hva som egner seg å produsere i hvert enkelt land/område. Rapportene er tankevekkende og har et globalt perspektiv.

### **Sak 04/19 Helsedirektoratets og nasjonale råds roller og ansvar** v/helsedirektør Bjørn Guldvog

Helsedirektøren ønsket velkommen til nytt nasjonalt råd for ernæring og takket for den imponerende innsatsen i forrige rådsperiode. Helsedirektoratets samfunnsoppdrag er bedre helse for befolkningen. Direktoratet er en del av forvaltningen til regjeringen – og er utøvende for regjeringen. Helsedirektoratet er en faglig rådgiver til departement og befolkning, og kan utgi nasjonale faglige retningslinjer. Direktoratet jobber ikke-politisk, men iverksetter vedtatt politikk.

Helsedirektoratets fagråd kan ikke opptre som aktører ovenfor stortinget, men rådsmedlemmene som enkeltmedlemmer kan agere fritt på vegne av seg selv. Nasjonalt råd for ernæring er forankret i divisjon folkehelse og forebygging – avdeling folkesykdommer. Rådet skal ikke være politisk aktør mot departementet. Innspill skal gå via Helsedirektoratet, men rådet kan be om at rådets anbefaling følger saken til departementet. Nasjonalt råd for ernæring har en selvstendig stilling og kan uttale seg i media. Det er primært leder som uttaler seg offentlig, eller den leder peker på for å uttale seg.

Ved høringsinnspill kan nasjonale råd være en egen høringsinstans som orienterer direktoratet om sine innspill. Det er en tosidig interesse for å ha et sterkt fagråd og et sterkt fagdirektorat.

### **Sak 05/19 Presentasjon av folkehelse og forebyggingsdivisjonen** v/divisjonsdirektør Linda Granlund

Linda presenterte folkehelsemålene. Fagrådet er både rådgivere og premissgivere for Helsedirektoratet. Arbeidet med å utvikle nye nordiske næringsstoffanbefalinger (NNR) er i gang, og ledes for første gang av Norge. Rune Blomhoff og Helle Margrete Meltzer er Norges representanter. Metodikk og prinsipper for arbeidet med ny NNR vil bli presentert på nordisk ernæringskonferanse i Helsinki juni 2020. Det blir en egen sesjon om NNR på konferansen.

Aktuelle saker og tema for nytt råd ble diskutert og forslag til tema vil bli presentert i neste møte.

**Sak 06/19 Eventuelt**

Neste møte settes til 22.mai. Det planlegges minst et møte høsten 2019.